

Erikoiskasvit

Speltti (*Triticum spelta*)

Speltti on maailman vanhimpia viljeltyjä viljoja ja sitä käytetään korvaamaan vehnää esimerkiksi leivissä, pastassa, leivonnaisissa ja kekseissä. Viljellään yleensä syysmuotoisena. Menestyy parhaiten I-III viljelyvyöhykkeillä.

Maaperän vaatimukset: speltti viihtyy parhaiten hyvärakenteisilla kivennäismailla, mutta soveltuu kuitenkin viljeltäväksi vähäravinteisilla mailla. Maan pH-suositus 6-7,5. Sopii erityisen hyvin luonnonmukaiseen viljelyyn, sillä on vaatimaton kasvuvaatimuksiltaan. Syvälle ja laajalle ulottuvalla juuristolla on hyvä maanparannusvaikutus. Lohkolla otettava huomioon jääpolteriski.

Kasvuston perustaminen: syysviljojen muokkaus- ja kylvötekniikka pätee spelttiin; huolellinen kyntö ja kylvömuokkaus. Juolavehänä tulee torjua ajoissa. Speltin kylvöaika on elokuun lopussa-syyskuun alussa, kun maa on vielä lämmin. Kylvösyvyys 3-4 cm. Speltti kylvetään syvemmälle, jos maa on kuiva (4-6 cm). Kylvömäärä 180-200 kg/ ha. Kuorellisena speltti orastuu hitaammin kuin vehnä.

Lannoitus: speltillä on 50% pienempi typen tarve kuin syysvehnällä. Fosforin ja kaliumin tarve on samanlainen kuin vehnällä ja ohralla.

Sadonkorjuu: tuleentuu syysvehnän puintiaikaan, tuleentuessa speltin tähkä ja varsi saavat punaisen vivahteen. Puidaan leikkuupuimurilla kauran säätöjä mukailten. Puintiajankohdan oikea määräitys tärkeää, sillä tähkälapakko murtuu helposti ja aiheuttaa näin sadonmenetyksiä. Jyvät eivät saa kuoriutua tähkylöistä puinnin aikana. Kuivatus normaaliin tapaan kuivurissa. Speltti varastoidaan kuorellisena, jolloin sen säilyvyys on parempi. Satotaso 2000-3000 kg/ ha.

Kasvintuhoojat: samat kuin syysvehnällä: kahukärpänen ja Hessenin sääski, arka ruosteille, joten vältettävä viljelyä muiden viljakasvien jälkeen. Kasvitauteja voidaan ehkäistä peittauksella ja viljelykierrosta huolehtimalla. Tarpeeksi myöhäinen kylvö, jolloin tuhohyönteiset eivät enää muni.

Rikkojen torjuntakeinot: nopeasti kasvavat rikkakasvit voivat tukehduttaa hitaasti orastuvat speltin. Valittava sellainen lohko viljelyyn, jonka rikkakasvipaine on pienempi.